

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Banî Numărul

Administrația strada Gărei No. 25

Abonamentul Lei 10 pe an

Azi e marea și frumoasa zi, —zi de srbătoare și sfântă pentru fie-care creștin—când mântuitorul lumii, Domnul nostru *Isus Christos* a înviat din morți.

Azi în fie-care colibă, se vede veselie și ori-ce muncitor e curățit și îmbrăcat în haine frumoase și curate, glorificând și srbătorind aducerea aminte a sfintei învieri.

Din palatele cele mai luxoase până la cele din urmă bordeie, credincioșii merg azi la biserică să asculte sfânta slujbă, una dintre cele mai frumoase și impunătoare srbători, aducându-ne aminte de marele filosof și îndreptător al omenirii.

Ne-e scumpă această zi și măreață e ea, căci ați strălucește pe orizontul nostru pacea, dreptatea și înfrățirea între oameni.

Cu multă pompă și cu mare dragoste, această zi este praznică de tot creștinul, răsărind în inima sufletului său iubirea aproapelui și speranța într-o nouă viață mai frumoasă și mai fericită.

Și această zi sfântă pentru noi, să dea Domnul să-o srbătorim la mulți ani. . . .

Și într-o pomenirea și strămoșeasca noastră datină, să zicem: *Christos a Inviat.*

I. Băleiu.

ARȘICELE

(NUVELĂ DE PAȘTI)

E mult de atunci.
Dar mi-aduc bine-amiute, că era săptămâna patimilor.

Joi, mă grijisem la catedrala Sf. Dumitru, conform sfintelor noastre datini. Eu n'aveam pe atunci, de cât 11 ani.

Ast-fel ne creșteau părinții noștri în țara, ce și-acum se află sub stăpânirea Turcului.

N'am uitat nici cum Popa-Mita mă spovedise:

— „Ai postit ?”

— „Da, de la lăsata secului și până acum, numai zama și vaza am mâncat...”

— „Ai mers regulat duminicile la biserică ?”

— „Da, am și cântat în strană și am mai zis și-apostolu.”

— „Ai furat... ?”

— „Nu-mi aduc aminte...”

— „Ia vezi gândește-te mai bine, că nu pot să-ți dau sfânta grijanie.”

Cu ochii plecați în pământ, roș ca racu, ca un recrute în front, înaintea comandantului suprem, abia îngăimesc câte-va cuvinte despărechiate:

— Da, am furat...

— E, ce-ai furat... spune-mi tot cât și ce ai furat, dacă vrei să capeți ertarea Domnului...

Nu atât de frica dăhovnicului meu nu mă ncură să spun, cât de imaginarea Domnului, care, o ved și o simt în persoana prea sfântului părinte.

În timpul tăcerii mele mormentale, părintele observă o lacrimă picurându-mi de sub gene.

— „E, nu te apuca să plângi acum taică, și spune tot din fir până în ață,

ce ai furat... ? Pentru căința ta ai să fii ertat.—”

În urma acestei încurajări părintești, urmez:

— Dumineca trecută am luat de pe polița ogeacului cincii parale fără să întreb pe tușea mea, care mă crește și am cumpărat cu ei arșice...”

— „Alt ceva ?” insistat prea sfântul.

— „Nimic părinte...”

— Bine, pentru asta mă voi ruga lui D-zeu să-ți ierte păcatu, dar să nu mai furi...!!

— Nu! Inchei eu cu hotărîre.

Credeam că s'a sfârșit interpelarea dăhovnicească.

Părintele urmă :

— „Ai ascultat pe la ușile omenilor ?”

— Nu mi-a dat în gînd...”

— Ai injurat ?

— „A...ă...nu..nu !”

„Te-ai bătut cu cine-va ?”

Era să zic, „firește că am bătut” căci altmintreli aș fi dat dovezi mahalagiilor mei că sunt un prost și jumătate să mă las să fiu bătut de alt cine-va ; dar de teama, că popa nu-mi va da sfînta grijanie, am înghițit nodul.

— „Să faci două sute de metanii de seară înainte de a te culca, m'ai înțales ?”

— „Da părinte, am să le fac.”

Și mă grijii Popa-Mita, fără să bănuie, că pe lângă un păcat mărturisit, l'am tras pe sfoară nici mai mult nici mai puțin, cu două păcate nemărturisite.

Adicătele, cum ? Eram din rîndul celor 40 de mucenici, ori sin-Petru cel sfînt, care ține cheile raiului, să fiu atât de cucernic, în cât să nu 'njar ? ori să nu mă iau de pîr cu vre-un nebotezat din strănepoții lui Mahomet, când venea să-mi răpească la jocul ce'l angrijam cu camarazii mei de școală—bunătatea de arșice !

Ba, chiar cu o zi înainte spovedaniei, spărașeam dovleacul unui măgadan de nespălat, care se repezise ca alinul la gramada mea de arșice, în cât s'a dus colorat la ai sei; iar când să mă caute, și să-mi dea pedeapsa convenită, mă virisem în gaura coșului din pod, în cât biata bătrână, după ce și ea cu mare greutate îmi dete de urmă, a trebuit să-mi facă o scaldă a la Iordan, căci mă făcusem negru ca toți dracii.

Dar la urma urmei ce trebuia să fac, dacă turcii nu ne dădeau pace nouă băeților de creștini?

De ne îndrăzneam să eșim până la ceair, năpădeau pe noi și ne hrăpeau ori fesurile din cap, ori ne mătrăseau tot ce găseau prin buzunarele noastre — până și onăle inconducte... Mai ales în zilele de serbătoare năpădeau pe noi ca ulii în Islamului; era un fel de vânătoare a ouălelor roșii și inconducte stărnite în potrivea noastră... Trebuia să fim foarte norocoși și prea dibaci ca să scăpăm nejeftuiți de ouă în zilele paștilor și mai cu seamă nemaltratați.

Și tocmai acum îmi pare rău, de ce nu m'am spovedit deplin — că am injurat și chiar am spart capete... că m'ar fi ertat și duhovnicu, n'avea încotro...

Numai în Monastirul Turciei europene nu se putea aplica în practică cuvântul lui Isus:

„De te va palmui cine-va, întorcede și fața cea-l-altă, cu toate că nicăieri nu s'ar putea practica acest precept, afără doar în lumea sfinților; pe când sfinții în zilele noastre sunt rari de tot, ba nici c'ar mai îndrăzni să se arate.

Dar să revin la spovedania mea.

Era bun la D-zeu bietul duhovnic al mahalalei noastre numită „Meșcar-Mahale“. Parcă-l ved și acum: cu barba metăsosă, de culoarea zapezei, lucitoare, creață și lungă până la briu, cu sprincenele lungi, albe și stufoase și blînd la vorbă.

De acea și noi copiii de la școlă, toți din mahalava mea, după ce ne detea drumul dascălul*) imbucaam câte ceva pe acasă și în ajunul serbătorilor, deteam fuga la chilia — bisericuța, unde slujea Popa-Mita și ne simțeam cei mai fereciți, când ne orînduia să zicem apostolu, de la Pavel cetire, prochimen glasul al 9-lea etc. etc.

După cine se putea lua la întrecere cu mine, când era vorba de a atinge nota cea mai naltă de pe scara muzicală?!

Parcă și azi mi-aud glasul, cum cântam apostolul:

— Pe vremea aceea... Isus trecînd din Capernaum în vitsaidao... și cele-l'alte...

Popa Mita proorocea față de consăngenii mei, ca an să ajung departe.

Ce e drept, d-zeu să-l ierte, aci n'a mințit, cum n'o fi mințit în toată viața lui: am trecut peste țări și peste mări — și vorba lui am ajuns departe, dacă nu în sensul proorocei lui, cel puțin în adevăratul sens al cuvântului, azi sunt departe de mormîntul lui, dar nu l'am dat uitărei, căci oamenii buni la suflet, nu se pot uita nici odată.

În seara vinerii celei mari, când am zis din strana catedralei, pentru cea din urmă oră, apostolul, în fața a tot ce Monastirul are mai de seamă, stîrnisem admirația multor notabili orășeni; iar Popa Mita m'a sărutat pe frunte și m'a bine-cuvîntat — plin de bucurie, spuind lumii cu mîndrie: *este elevul meu, are să ajungă departe.*

Cum n'aveam mai mult de cât 11 ani, în portul meu oriental, căci ne poartă părinții a-la turca: în antereu și scurteică sau giubea de postav cafeiniu îmblănită cu pielea vulpei mai des, cu samur mai rar-cel cu dare de mână, și cu fes în cap, de care atărnă o funtă de ibrișm, cu greu m'ar fi putut distinge cine-va, ce sunt? fată, ori băeat? Mă sărutase multe neveste tinere ca pe o „arătare sfîntă“ și aureola mea de „băeat cu minte“ tîndea să ea porțiunii în fața laudelor ce-mi făcea Popa Mita.

Cine era mai ferecit ca mine? Într'adevăr nimeni...

La versta fragedă cine-va simte cu totul alt-fel apropierea marilor serbatori de cât în maturitate.

Rivna îmbogățirei la breasla negustorească, grija existenței la proletari, luxul rafinat la aristocrație și mai ales modele la femei, suprimă din inimă muritorilor dulcele bucurii ce cuprind inima unui copil.

De aceia, odată cu anii copilăriei — s'a dus și fericirea omului... Apropiativă deci mai mult de copil, de rivniți la fericire.

Atunci, în vremea copilăriei mele, tovarășii mei și colegii de școală, se îmbrăcară în haine noi nouțe de cu Sămbăta mare. Unii în blane samur, antereu nou de *cîtnie*, fes nou și dat

la calapod; alții în giubea de postav albastru cu blana de ris și toți în picioare cu ghete noi, gătiți ca în ajunul Paștilor, purtau în mână câte un coșuleț de ceară, și se îndrumase la biserică.

Numai eu, ai cărui părinți murise de mult rămăsesem de sfințele serbatori tot cu același antereu de *maniță*, cărpit la coate dar curat; tot cu același fes negricios, vâpsit la boengiu și dat la calapod pentru cinct parale, la un ovrei din colțul *bizustevului* adică marelui bazar, din capul podului de piatră, și tot cu aceleași ghete reparate la un cărpaci de mîna a treia, dar bine lustruite, în tocmai ca cisma unui căpitan la paradă.

Așa precum mi-am schițat portretul nu-mi prea venea la socoteală să merg la biserică, totuși n'aveam ce face stăruințelor sermanei mele tușe, veduva, care ținea să se mîndrească și ea în ochii lumii, că inte, băeatul cel mult laudat de Popa Mita, care cânta de te slăvește, era chiar nepotul ei din frate..

Și m'am dus.

De la Sotir *șecherghiū* (cofetar) colț de stradă mare și până la Economul, un român aristocrat din ai noștri, de ambele părți ale stradei, așteptau mii de oameni în picioare, să treacă procesiunea de la catedrală; pe marginea trotuarelor staționa armata otomană, compusă dintr'un regiment de redifi, împărțiți pe diferite strade pe unde urma să treacă procesiunea.

Încă puțină așteptare și din str. Nicarușului, iarăși un fruntaș român, se vîzu venind o mare de capete, care se mișca ca un vaelent; întâiu veneau purtătorii de masalale, apoi cei cu crucile și în urma acestora veneau preoții învestimentați în fir auriu, cu vangheli argintate în mîni.

Frumoasă și măreață era parada aceea la Macedo-români și n'oiu uita o cât voi fi.

Era ziua luminoasă, cerul senin și crengile pomilor erau înălbite de florile abia îmbobocite.

Un curent împarfumat strebătea vîzduhul, s'ar fi crezut că natura întregă reinviază odată cu Invierea Domnului.

În ast-fel de zile mari, bragagi turci — un fel de cofetari naționali *suigeneris* fac *bun alixeris* cu copii creștinilor.

Tovarășii mei toți aveau în buzunar câte câți-va *groși*, numai eu: lăscac chioară...

*) Grecește. Povestirea se înîmplă în timpul războiului de la 1877, când turcii erau învinsuși în contra creștinilor și când în Macedonia nu existau încă școli române.

Unui cumpărău înghețată (doldurma) alții *malebic* un fel de pastă presărată cu zahar toz, preparată din făină de orez.

Eu nu mă indeletnicam să-mi cumpăr nici de cinci parale floricele.—E... iacă așa! Ce e de făcut?

O mare parte din copil se jucă de a mingea, de gumi-lastru colorată, dar în schimb aveam și eu ceva, care lipsea tovarășilor mei: *arșice*, săracele, mult căutatele arșice.

În zilele de paști erau mult căutate aceste nobile oșcioare, cari slujesc la încheieturile articulațiilor în marele regn animal—nu numai de copil ca noi dar și de flăcăi cum se cade și ei ne concurău.

— Zece arșice un groș—cine mai cumpără, băeți!

Strigă eu triumfător.—

Văndusem de 10 groși și mai aveam încă odată pe atita, dar aceasta mi-era capitalul și ne-apucaram la joc.

Nu mi-a trebuit de cât o oră să câștig cea ce le văndusem.

Dar copil se aprinseră de ciudă și iarăși mi cerură să le vând; și iar la joc.

Câștigai și de asta-dată fără multă ocolire.

Se repeta vânzarea, se repeta jocul, repetai și eu al treilea câștig.

Nu știu; norocul să-mi fi servit, ori dibăcia și multa mea practică făcută pe teren cu arșicele!

S'ar fi crezut că viu de la Monte-Carlo...

* * *

A doua zi de paști aveam parale.

— Tușe, am zis eu, adresându-mă tutorei mele; poftim ține aceste parale și te rog să-mi cumperi *cutnie* pentru un anterior și ghetă nouă, voi să fiu gătit și eu ca tovarășii mei cel puțin de sin Gheorghe.

Biata femeie, holbă ochii la mine, când văzu atâția *groși* și zise:

— De unde ai tu nepricopsitul, banii aceștia?

Hai! Nu cum-va ai fi scotocit prin ladă?

— I-am câștigat, zău, îți jur pe sufletul tatei, întreabă copil din mahala, să mor de țiu-oiu minți.

Incepu să plângă cu sughiți și numai ce o auzi: Sermane Dumitre, unde ești să-ți vezi odrasla unde ești să te bucuri de el... și un lung bocet al bătrinei aranjat în cântece, mă făcu să mă cutremur de jele și să-mi aduc a-

minte că n'am tată și nici mamă, dar că există un Dumnezeu tuturor, care îngrijește de cei săraci.

Așa mi-amintesc eu zilele perdutoi mele copilării. Ce zile amare și totuși ce dulci și fără seamăn, cari n'au să mai revină!

Petru Vulcan.

INFORMAȚIUNI

În numărul trecut al ziarului, mai cu seamă în articolul de fond, introducându-se unele fraze cu culorită și înțeles de politică militantă cu regimul actual și ministrul său, într-o chestiune de interes pur local, redacțiunea acestei foi, fidelă principiilor stabilite de la început de comitetul de sprijin și redacțiune, prin programul căruia este exclusă cu desăvârșire politica generală și de partide, din care nu și-a eșit nici o dată până acum, dezaproabă acele fraze ca și atacurile aduse d-lui ministru de interne, onor. d-lui Mihail Ferichide, iar nu Scarlat Ferichide cum a fost numit actualul ministru de interne.

Redacția „Constanței”.

Consiliul județului Constanța este convocat în sesiune extraordinară pentru ziua de 19 Aprilie, când se va ocupa și cu chestiunea creditului nou pentru construirea arestului preventiv, a cărui construcție va trebui să înceapă în primăvara anului viitor.

Licitația pentru palatul administrativ va avea loc în ziua de 8 Iunie a. c.

Campania lucrării șoselelor va începe la 1 Mai a. c.

Apropos de aceste lucrări, ne permitem a întreba pe d. inginer șef al circumscripției Tulcea-Constanța, când se va începe construcția podului Tatlageac, de pe șoseaua Constanța-Mangalia, ale cărui proiecte și devis ar fi gata de 3 ani de zile? Când se va procedea la facerea crâmpiei de șosea dintre bariera orașului și vile dinspre Mangalia?

Mai zile trecute a izbucnit o grevă pe tot șantierul portului și a carierei de piatră de la Canara, între toți lucrătorii d-lui antreprenor Hallier.

După 3 zile de tratative, lucrările au fost reluate spre mulțumirea și a patronului și a lucrătorilor.

La o verificare a pâinilor din brutării, ordonată de d. prefect, comisarii respectivi, găsind lipsă la chilogram de la 100 la 300 grame de fiecare pâine, au confiscat peste 300 pâini, care s'au dat arestului și spitalului comunal.

Camerele reprezentanților naționale au fost prorogate până la 20 Aprilie, când își vor reîncepe activitatea.

MM. LL. Regele și Regina au plecat Marti în străinătate, la Abazia, unde se vor întâlni cu Altețele Lor Regale Principele și Principesa de România, și unde MM. LL. vor zăbovi o lună de zile.

Un răspuns „Epocii”

Relativ la nota publicată într'un număr trecut de sus citatul ziar, cum că societatea *Ajutorul* din Constanța, ar fi solicitat printr'un membru al ei marcant d-lui D. Sturdza de a se veni în ajutor cu niscai-va bani etc., răspundem: Nici o dată societatea *Ajutorul* n'a trimis vre-un membru d-lui D. Sturdza să solicite asemenea ajutoare și nici că s'ar fi putut gândi la așa ceva, de vreme ce societatea e constituită de baze cu totul altele de cum ne consideră „Epoca”, și pentru ca să se știe deși încă tânără instituția noastră, dar ea merge înainte — și încă ceva spre știința tuturor: societatea „Ajutorul” s'a fondat pentru întărirea elementului românesc în Dobrogea, de a se ajuta membrii ei, și nici de cum de a avea ca obiect principal *școalele din Macedonia*, pentru aceste știut fiind, că avem un stat care le îngrijește și le va îngriji.

Elevii clasei a 7-a de la liceul din Pitești, însoțiți de senatorul N. Miclescu, profesor la acel liceu, precum și de mai mulți profesori și de directorul Dimitrescu, au vizitat orașul nostru în zilele de 30, 31 Martie și 1 Aprilie. Au făcut și o excursiune pe mare cu vaporul „Medea”.

Aflăm că d. farmacist Ioan Berberianu proprietarul Farmaciei la Speranța din acest oraș, a fost admis ca să participe la expoziția internațională de igienă și demografie ce se va ține în cursul lunii viitoare în Madrid (Spania) și că a și trimis produsele d-sale farmaceutice la numita expoziție.

Știind faptul că d. Ioan Berberianu a mai obținut până acum 3 medalii, dintre cari una de argint și 2 de aur la expozițiile internaționale din Nissa și Roma.

Nu ne îndoim că și de astă dată pro-

dusele d-sale vor fi apreciate în bine de către juriul expoziției din Madrid.

Noi din parte-ne dorim d-lui Ion Berberianu cel mai deplin succes.

Doamnă,

Voiți să fiți tot-d'auna elegantă fără ca să treceți peste bugetul d-voastre de toaletă? Consultați jurnalul de modă «La Saison». Acest jurnal este un ghid sigur pentru femeia econoamă care ține să fie îmbrăcată cu gust și distincțiune.

Abonamentul de încercare este de 3 lei pentru 3 luni.

Un număr specimen al ziarului «La Saison» e trimis gratis și franco ori-cui s'ar adresa d-lor Lebogue et comp. Editeurs, 30 Rue de Lille, Paris.

Varietăți

Maxime

Este mai bine a suferi reul, de cât a'î face.

* * *

În loc de a critica conduita altuia, să îmbunătățești pe a ta.

* * *

Acela care nu știe să tacă, trebuie să vorbească mai rar.

* * *

Unde e multă cunoștință e multă suferință.

SPECIALITĂȚILE

„BERBERIANU“

CONTRA TUSEI:

Goudron-China-Berberianu.

Fiind cunoscut de toată lumea atât efectele sigure ale goudronului în afecțiunile organelor respiratorii, cât și acele ale Chinei în contra maladiilor cari produc slăbirea organismului; este natural că *Goudronul-China-Berberianu* adică medicamentul ce conține atât principiile active ale goudronului cât și ale chineii, să fie medicamentul cel mai eficace ce se poate lua contra *Tusei*, *Catharelor bronchiale* și de *vesică*, *Bronchitei*, *astmei* etc. *Sticla 2 lei 50 bani.*

CONTRA GUTURAIULUI:

Prafurile contra guturaiului

„Berberianu“ fac ca prin simpla presare a lor, guturaiul cel mai rebel, în 2—3 zile să înceteze. *Cuția 1 Leu 50 bani.*

Contra Durerilor Reumatismale:

Hârtie Ion Berberianu

(*Emplastru Chinez*)

Această hârtie este cel mai bun emplastru ce se poate întrebuița contra tuturor durerilor reumatismale ca *Dureri de mijloc și de spate, dureri de șiale, Podagra, Dureri și iritațiuni ale pieptului, Nevralgii* etc., asemenea se mai poate întrebuița cu succes la *arsuri, boale de rînichi, contuziuni, degerturi, plagi scrofuloase, serintituri* etc. *Ruloul 1 Leu.*

Untură de pește de Norvegia

proaspătă, sosită de câte-va zile, Galbenă și albă cu 3 lei 50 și 4 lei Kilogramul.

Năpunerie străină și indigenă

toate calitățile, de la 15 bani până la 3 lei 50 bani bucata.

DE VÂNDARE ÎN

Farmacia Română la Speranța
Proprietatea farmacistului

Ioan Berberianu, -Constanța

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUCUREȘCI

Calea Dorobanților 117.

CRIVIOVI

Strada Bucovăț 18

RECOMANDĂ MARELE LOR DEPOSIT DE

MAȘINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saū fără apa at de ars pae

De la 2 și jumătate până la 30 cai putere

Batoze de grâu de toate mărimile | **Batoze de porumb No. 5, cu Elevator**
de la 2½ până la 12 cai putere | pentru Locomobilă și cu Mana

Mașine de semănat, Mașine de ciuruit și venturat, Mașine de ales
neghina și secara din grâu

MORI DE MĂCINAT

Instrumente trebucioase mașiniștilor, curele englezești de prima calitate,
Pietre de mără francezești, Mașine de secerat „WOOD“ cu saū fără aparat de legat supt

PLUGURI DE OȚEL FĂURIT PESTE TOT

cu una până la patru brazde

C O S I T O A R E

GRAPE DE FIER

cu 2 și 3 aripi, cu dinți articulați

ȚEVE DE CAZAN

pentru „Locomobile“ și altele

În atelierul nostru primim reparațiuni de LOCOMOBILE din orice fabrică.

VÂNDĂRI CU CONDIȚIUNI AVANTAGIOASE

Publicitatea ziarului „Constanța“

IN CONSTANȚA

Abonamentele:

În țară pe un an 0 lei
„ pe 6 luni 6 „
Pentru străinătate se adaugă porto

SE PLĂTESC ÎNALTE

Un număr . . . 20 bani
Un număr veșnic 50 „

APARE

O DATĂ PE SEPTEMÂNĂ

Redacția și administrația
STRADA GĂREI No. 25

Anunțurile:

Pe pag. IV rëndul 1 leu
Pe pag. III rëndul 2 lei

INSERTII ȘI RECLAME

Pe pagina III rëndul 2 lei

Scrisorile nefrancate se refuză

Manuscrisele nu se înapoiază

Plăți se fac la Redacție, și către administratorul contra unei chitanțe liberată din registru.

Publicații repetate de mai multe ori după invoială.